

Musí politické strany poskytovat informace?

eFocus

Ve svém krátkém komentáři bych se rád zamyslel nad jednou doposud opomíjenou otázkou. Pro demokracii, dle mého soudu ovšem zásadní.

Musí politické strany poskytovat informace dle zákona o svobodném přístupu k informacím? Nemám tady na mysli, nějaké neformální postupy, kdy se „zvědavý“ občan – volič něco zeptá, a strana mu třeba odpoví či neodpoví (pošle brožurku či odkaz na web lídra), ale právně regulovanou proceduru, kde jsou dány např. přesné lhůty a přezkumné prostředky, pokud je žádost o informace zcela či zčásti zamítnuta.

Co je vlastně právo na informace?

Právo na informace z hlediska systematiky ústavního pořádku řadíme v ČR mezi práva politického charakteru zaručená Listinou základních práv a svobod. Politická práva jsou neodmyslitelně spjata s aktivitou člověka při správě věcí veřejných ve státě. Právo na informace je právem specifické povahy. Jeho zvláštnost tkví v tom, že je právem jako takovým (tedy samo o sobě) a zároveň je třeba ho chápat jako most k uskutečnění práv dalších – např. práva volebního, shromažďovacího, petičního a řady dalších. Jinak řečeno v demokratické společnosti nikdo nemůže plnohodnotně fungovat bez relevantních informací.

Právo na informace je právem ústavním, tedy právem té nejvyšší síly.

Žaluje KSČM

Mezi právníky se již dlouhou dobu vede spor, zatím v rovině teoretické, zda politické strany možno podřadit pod režim zákona č. [106/1999 Sb.](#), o svobodném přístupu k informacím. Čeští právníci jsou zde věrni staré zásadě že tři právníci mají čtyři názory. Světlo do věci by mohla vnést jedna aktuální zajímavá žaloba. Jihomoravský právník Michal Kincl žaluje stranu KSČM za to, že mu nechce poskytnout určité informace týkající se počtu jejích členů.

KSČM mj. tvrdí, že není povinným subjektem, M.Kincl říká opak. V posledních letech došlo ke značnému rozšíření skupiny subjektů, které spadají pod informační povinnost. Judikatura Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu je charakteristická tím, že oba soudy vycházejí ze širšího pojetí práva na informace. Proto za povinné subjekty byly označeny např. ČEZ, Letiště Praha, VZP, FC Hradec Králové nebo Lesy ČR s.p..

Rozšiřující výklad okruhu povinných subjektů důsledně směřuje k naplnění smyslu právní úpravy o svobodném přístupu k informacím.

Ano, i politické strany... žádejme o informace „o sto šest“

Zastávám názor, že i politické strany by měly být vystaveny demokratickému informačnímu světlu zařícího ze „stošestkového slunce“ .

Z právního hlediska musíme zmíněné pol. strany vnímat jako veřejnoprávní korporace, byť do značné míry jako korporace sui generis, nicméně hospodařící rovněž s veřejnými prostředky, jelikož majoritní část jejich příjmu tvoří na základě z. č. [424/1991](#) Sb., o sdružování v politických stranách tzv. příspěvek ze státního rozpočtu ČR na úhradu volebních nákladů a na činnost těchto stran.

Informační povinnost ovšem, dle mého soudu, nedopadne na politické strany, které tento státní příspěvek nedostávají - zpravidla tedy menší politické, možno říci méně společensky významné straničky, které v rámci volebních „soubojů“ nedosáhly relevantní hranice zisku hlasů, od které se vyplácí příslušný volební příspěvek a rovněž nejsou držitelkami zastupitelských mandátů za něž je taktéž politickým stranám vyplácen státní příspěvek.

Politici rádi argumentují, že příspěvky za volby nejsou jedinými příjmy jejich stran.

Skutečnost, že státní příspěvek není jediným příjmem stran - dále jsou financovány např. z členských příspěvků a ze sponzorských darů soukromých fyzických a právnických osob - neznamená, že by se na ně nevztahovalo ustanovení § 2 odst. 2 InfZ, kde se hovoří o hospodaření s veřejnými prostředky. Jazykovou interpretací tohoto ustanovení dojdeme k tomu, že se nemusí jednat o absolutní hospodaření s veřejnými prostředky, takže skutečnost, že politický subjekt je zčásti financován z soukromých zdrojů jej, dle mého názoru, nevylučuje ze skupiny povinných subjektů dle z. č. [106/1999](#) Sb.

Panové v trenýrkách ano, pánové v kravatách nikoliv?

Americký admirál Hyman Rickover kdysi trefně konstatoval - jestliže se chystáte zhřešit, hřešte proti Bohu, ne proti byrokracii. Bůh Vám odpustí, ale byrokracie ne. Naše politické strany, jsou tu paradoxně ještě byrokratičtější a uzavřenější než naše státní úřady.

Mám za to, že strany (nejen KSČM) pokud chtějí vést stát, tak by měli jít v oblasti své transparentnosti ostatním příkladem. A ne se formalisticky vymlouvat a snažit se právními kličkami vyvléci z režimu info-zákona. Vždyť co je to za stav, kdy fotbalový klub Hradec Králové vlastněný městem, je povinným subjektem a parlamentní pol. strana nikoliv. Není to absurdní?

JUDr. Petr Kolman, Ph.D.,
odborný asistent na PF MU v Brně
právník a publicista

Další články:

- [Advokátní kancelář Eversheds Sutherland posiluje svůj nemovitostní tým](#)
- [LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #9: AI - nová infrastruktura světa, nebo přepálený příběh?](#)
- [Prémiový rezidenční komplex Bakers Court přináší na realitní trh komfortní bydlení s 5* službami](#)
- [Mgr. Helena Freyová, posiluje CEE Attorneys v oblasti M&A, Corporate Strategy & Technology](#)
- [Evropská unie rozšiřuje regulaci AI. Obsah generovaný nebo upravený umělou inteligencí musí být pro uživatele rozpoznatelný](#)
- [LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #8: Umění jako investice: mezi vášní a rizikem](#)
- [ATREUM a K2 LEGAL se spojují: vzniká silná kancelář pro stavebnictví, technologie a byznys](#)
- [LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #7: Tam, kde vznikají unicorny - Jak přemýšlí venture capital](#)
- [Festival jako prestižní teambuilding](#)
- [Spojení Generali České a Právní ochrany D.A.S. přináší první výhodu: navýšení pojistného limitu na 5 milionů](#)
- [Ocenění Flamma získaly Ivana Janů, Jitka Chizzola, Ženy v právu a projekt Máš na to nadace Evy Pavlové](#)